

FOMENT

Portaveu oficial en las comarques tarraconines, del partit d'Unitat Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres 13 d'Agost de 1913

Núm. 187

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens - Plaça de Prim - REUS - Telefon núm. 28

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. - Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. - Gran menjador per a 500 comensals. - Esplèndida il·luminació. - Servei esmerat. - Cuina selecta. - Perruqueria i banys.

A l'entorn de l'informe que sobre les aigües de Reus ha fet públic el Sr. Briansó

El Sr. Pallejá demostra, amb testimonis, que segons l'informe, les nostres aigües no són bones. - Disbarats que conté l'informe. - La Diputació provincial accepta que'ls "B. coli" són patògens i acorda practicar un anàlisi de les aigües que's beuen en el Manicomi.

El senyor Pallejá o no sab llegir o pren per zinos als que l'escolten i als que tinguin propi humor per a llegir «Las Circunstancias» de dinmenge que porten la ressenya de la darrera sessió municipal.

Com saben nostres llegidors, amb documents a la vista nostre company el regidor senyor Barrufet demostrà al Consistori que'l pedant senyor Pallejá no sabia de que anava, al volguer parlar d'assumptes de bacteriologia, amb motiu d'haver manifestat son criteri en l'interpretació de l'informe de Sanitat en el sentit de que era per a alabar la potabilitat i puresa de les aigües de Reus el dir que contenien de 5 a 8 coli bacils per c. c., puig segons el fatós regidor perpètu, totes les millors aigües del món contenen el coli-bacil.

Els textos llegits pel senyor Pallejá que'ns dona a conèixer «Las Circunstancias», pregonen la torpesa d'un home que vol fer d'interprete de coses que demostra que no entén. Anem a demostrar-ho.

Copiem del diari possibilista:

«El señor Pallejá lee el siguiente texto:

Kaiser, Hagemann y Vicent (1), conceden gran importancia al número de colibacilos que contiene un agua determinada puesto que semejantes gérmenes no encuentran en el agua un medio favorable a su desenvolvimiento, y no pueden por consiguiente, existir en abundancia más que cuando las aguas están contaminadas por materias fecales, en cuyo caso suelen estar acompañadas de otras especies muy abundantes en las heces fecales.

Fundado en estas consideraciones,

(1) Vincent s'agraïa i no Vicent, senyor Pallejá.

Vicent admite que un agua buena puede suministrar 10 a 15 B. coli, por litro; 50 a 100 indicaría un agua sospechosa y 1 a 50 por centímetro cúbico sería propio de las aguas contaminadas.

Lo que han copiat es un dels testimonis aportats pel senyor Pallejá a la discussió, testimoni que, com se veurà, està d'acord amb lo dit pel senyor Barrufet i confirma en absolut les nostres teories.

Fixin-se els nostres amables llegidors si tenim raó:

Segons el senyor Pallejá, els autors per ell consultats, concedeixen gran importancia al número de coli-bacils que conté una aigua i s'admet que una aigua bona pod suministrar de 10 a 15 B. coli per litre. Les aigües de Reus, segons el célebre informe publicat pel senyor Briansó, contenen de 5 a 8 B. coli per c. c. o siguin de 5.000 a 8.000 B. coli per litre o siguin de 4.990 a 7.990 més que'ls que admeten els sabis consultats pel senyor Pallejá per a que les aigües siguin pures.

Aquí va un altre testimoni aportat pel senyor Pallejá i que reproduim de «Las Circunstancias»:

«Don Juan Morros y Garcia, Catedrático de Patología y Terapéutica de la Escuela de Veterinaria de León, dice: «El B. coli, y las bacterias pútridas y otras especies, se encuentran siempre en las aguas contaminadas por materias fecales. Aun admitiendo que estas especies no son, por si mismas, patógenas, su presencia es digna de tenerse en cuenta. El bacilo coli, particularmente, está muy di-

fundido por la naturaleza y notablemente en el suelo y aún que existe habitualmente en el intestino, su presencia en las aguas no implica necesariamente la de las materias fecales. Por consiguiente, sería un error considerar como contaminada a un agua por el solo hecho de contener esta bacteria vulgar.

Quando un agua contiene algunos B. coli por litro, si los resultados de los análisis químico y bacteriológico suministran un conjunto de indicaciones favorables, hay motivo suficiente para suponer que la presencia de esta bacteria es debida a una causa común y fácilmente remediable. Si, por el contrario, al mismo tiempo que el examen bacteriológico pone en evidencia el B. coli, el análisis químico suministra un conjunto de detalles que hacen sospechar en la contaminación del agua por ejemplo: abundante cantidad de materia orgánica y de cloruros; presencia de carbonatos alcalinos o de sales minerales incompatibles con la constitución geológica; cantidades notables de amoníaco y ácido nítrico etcétera, en ese caso, el bacilo coli es muy importante y el agua que le contiene puede considerarse contaminada por materias fecales y susceptible, en un momento dado, de vincular gérmenes patógenos.»

Ara bé: l'informe de la Junta de Sanitat fet publicar pel senyor Briansó, diu que:

«Del examen bacteriológico (1) se desprende la constante existencia de un sinnúmero de substancias orgánicas.»

Les nostres aigües, doncs, segons el repetit informe, contenen un sinnúmero de substancies orgániques. Sinnúmero vol dir innumerables; innumerables, segons el Diccionari, vol dir: que no's

pot numerar, que es difícil de contar, per la seva abundancia extremada.

Així tenim que'l senyor Morros de León, l'altre sabi consultat pel senyor Pallejá, afirma, que una aigua que contingui B. coli i a la vegada abundancia de materia orgánica pot considerar-se contaminada.

Les aigües de Reus, segons l'informe que ha fet públic el senyor Briansó, contenen B. coli i una abundancia extremada de materia orgánica. En conseqüencia, el mestre del senyor Pallejá, el Dr. Morros, davant del repetit informe, dictamina que les aigües que's van a cedir a l'empresa Caballé estan contaminades.

Skel Dr. Morros s'enterra de lo dit pel senyor Pallejá esquadant-se en sa autoritat, el fa agafar.

Com veu el públic, tots els testimonis aportats a la discussió, fins els citats pel senyor Pallejá, son testimonis de càrrec per a ell. L'informe que ha fet públic el senyor Briansó no deix ja lloc al més petit dubte en quant a sa interpretació.

Ara, que com més el llegim, més ens ens convencem de que tothom pot dormir tranquil i beure aigua sense cap temensa, perquè l'informe en qüestió deu estar redactat per algun corander, donats els disbarats que conté.

Diu que no tenim aigua per a beure després de confessar que en els períodes de més carestia ne tenim 10 litres per segon, o siguin 3450 litres per habitant cada 24 hores.

Diu que de sa anàlisi FISICO resulta que contenen nítrógeno, magnesio, hierro, potasa, sosa y alamina combinada con los ácidos carbónico, sulfúrico, silícico, etc., formando sales..... que deuen tenir el nom químic, que que bé deuen pesar per a poguer dir en quina cantitat per litre d'aigua analitzada foren trobades.

Diu que de l'examen bacteriológico se'n desprén la constant existencia d'un sens nombre de substancies orgániques. Així, senyor Briansó, avalador i responsable de l'informe, es una fonteria impropia d'un home de ciencia, perquè la materia orgánica s'indica en els informes analítics, per mil·ligrams i no bacteriológicament.

«Un testimonio científico que contingui disbarats de tant gruix, no es testimonio ni es científico. Es un paper ridícul que vol em penjar a l'esquena dels que no reparen en medis per a conseguir el triunfo del ruinós projecte Caballé.»

De totes maneres, mentres l'informe persisteixi, mentres no sigui oficialment desmentit i substituït per altre que mereixi absoluta confiança, denen quedar en sospens les actuacions a favor del projecte Caballé. Si no hi hagués altres poderosos motius per a no

firmar l'escriptura, el que ha donat, el senyor Briansó amb la publicació de l'informe es prop important per a aconsejar la més exquisida prudencia al senyor arcalde.

I encara que la Junta de Sanitat quasi de mentid per nous anàlisis, persistirà sempre la responsabilitat del senyor Briansó, que fet públic un document que perjudica a Reus ha comés un crim de lesa ciutadania.

Els fets seran promptament aclarits. La Diputació provincial de Tarragona, presidida per un home competent en qüestions d'higiene, pel metge senyor Mestre acordà fer practicar per persona competent, un anàlisi de les aigües que's beuen en el Manicomi Institut Pere Mata, que son les mateixes que's beuen a Reus. Així vol dir que la Diputació de Tarragona accepta el caràcter patogen dels B. coli quan se decideix a fer practicar un anàlisi per comprovar si existeixen en les nostres aigües, tal com s'afirma en l'informe que ha fet públic el senyor Briansó.

Ademés de les midas preses per la Diputació provincial hem d'esperar les que acordarà la Junta local de Sanitat, amb tot lo qual el poble de Reus pot tindre la certesa de que sabrà la veritat en lo que's refereix a la puresa de les nostres aigües.

Diputació Provincial

SESSIÓ DEL DIA 11

(Tercera de l'actual període)

Presideix el senyor Mestre, assistint-hi els diputats senyors Borrell, Vidiella, Padró, Guarro, Folch, Estivill, Guasch, Olesa, Fortuny, Compte, Sag, Roig, Canivell, Espan i Pavill.

Se despatxen diferents diferents assumptes de tràmit.

Se llegix un informe demanat per la Direcció general del registre i del notariat acceptant-se les següents esmenes: una del senyor Padró per a que es redueixin a dos els tres notaris que's fixen a Valls, i altra del senyor Estivill per a que siguin cinc els notaris que's fixen a Reus en lloc de quatre com diu l'informe.

La presidencia dona compte de l'exposició que han elevat a la Diputació la comissió de l'Assamblea d'arcaldes, regidors i secretaris celebrada a Tarragona el dia 29 de juliol prop passat. Fa historia de l'assumpte abans d'arribar a l'assamblea, i després el senyor secretari dona lectura de dita exposició.

Acabada la seva lectura el senyor Vidiella demana, que abans de donar compte dels informes emesos per a la

ENOFOSFORINA

Reconstituïent el més efecàs i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tònic cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i
Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolità (Alcañiz)

REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. **SEVILLA**

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Agost	7 Vapor Cabo Nao	Agost	8 Vapor Cabo San Vicente
"	14 " " San Martín	"	15 " " Toriñana
"	21 " " San Vicente	"	22 " " Peñas
"	28 " " Toriñana	"	29 " " Corona
Setembre	4 " " Peñas	Setembre	5 " " San Antonio

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

POLVO NOËL

ANTISEPTICO

ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALDATS
SUAVIZADOR DE LA PIEL
EVITA SUDOR Y MAL OLOR DE LOS PIES Y SOBACOS
PARA DESPUES DEL BAÑO Y TOILETTE
PARA DESPUES DEL AFEITADO

UNICO AGENTE PARA ESPAÑA PORTUGAL Y AMERICA LATINA
JOAQUIN FRAU-MALLORCA 124 - BARCELONA

Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i
pot metall luxe a 1'25.
De venda en
Farmacies i Droguerías

DISPONIBLE

EL BRUCH

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituída amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

Domicili social: Concepció, 14 **REUS**. L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituïr un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà, en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sollicitants denen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs)

La correspondència al Director General don **A. Blot Balcón**